

2021/9

TESEV
DEĞERLENDİRME
NOTLARI

**Yerel Yönetimlerde
Kadına Yönelik
Sosyal Politika ve
Hizmetler**

TESEV Değerlendirme Notları, TESEV'in çalışma alanlarındaki konulara ilişkin farklı bakış açıları ve önerileri kamuoyuyla paylaşmayı hedeflemektedir.

Şenay Yılmaz

Şenay Yılmaz lisans eğitimini sosyoloji alanında tamamlamış, Ankara Üniversitesi Kadın Çalışmaları programından yüksek lisans derecesini almıştır. ‘Mecburiyet Kapısı’ tez çalışması aynı isimde makale olarak yayınlanmıştır, ‘Aynanın Önünde Cimbızın Ucunda” derleme kitabında da pavyon kuaförleri üzerine yaptığı araştırma ortak makale olarak yayınlanmıştır. Yerel Yönetimlerde Salgın Hastalıkla Mücadele Hizmetleri isimli makalesi Türkiye Belediyeler Birliği Dergisinde Nisan 2020’de yayınlanmıştır. “Anneannemin İzleri” isimli derleme kitabında yer almıştır. Yılmaz, 2008 yılından bu yana Ankara Büyükşehir Belediyesinde kadın çalışmalarını yürütmektedir. Kadın sığınma evleri ve kadın danışma merkezlerinden sorumludur. Uzmanlık alanı toplumsal cinsiyet eşitliği, kadının güçlenmesi ve erken yaşta zorla evlilikle mücadeledir. Ankara Büyükşehir Belediyesinde kadın ve kız çocuklarına yönelik beş uluslararası projeden sorumludur.

Giriş

Belediyelerde sosyal hizmetler; çocukları, gençleri, yaşlıları kadınları ve engellileri kapsayan dezavantajlı/kırılgan gruplara yönelik sosyal içermeyi hedefler. Kadınlar ve erkekler aynı kentte yaşamalarına rağmen kentle kurdukları bağ aynı değildir; kullandıkları mekanlar, kullanma saatleri, kullanma sıklığı, güvende hissettikleri alanlar ile yaşadıkları zorluklar farklılık göstermektedir. Bu nedenle ihtiyaçları da farklılık göstermektedir. Yerel yönetimler bu kapsamda kadınların ihtiyaç ve taleplerine göre hizmetlerinde yıllar içinde değişikliklere gitmiştir. Belediyeler yasal dayanaklar çerçevesinde kadına yönelik şiddetle mücadele alanında çalışmalar yürütmektedir. Bu değerlendirme notunda, belediyelerin kadına yönelik şiddetle mücadelede mevcut mekanizmaları ne ölçüde kullandıkları ve bu alanda daha etkin hizmet ve politikalar geliştirilmesinin önündeki engeller incelenecektir. Son olarak bu incelemede belediyelerin kamu kurumları ve sivil sektörle kuracakları iş birlikleri ile uygulamadaki program ve sözleşmeleri benimsemelerinin bu engelleri aşmak için nasıl fırsatlar sunabileceğine dair önerilerde bulunulacaktır.

2020 verilerine göre Türkiye’deki tüm belediyeler içinde Kadın Danışma Merkezi sayısı 54’tür. Bu merkezlerde kadına yönelik şiddetle mücadele, kadının güçlenmesi, yerel eşitlik çalışmaları birlikte yürütülür.

Belediyelerde Kadın Çalışmaları ve Şiddetle Mücadele Mekanizmaları

Belediye sayısı	1397
Kadın dayanışma merkezi olan belediye sayısı	54
Sığınmaevi olan belediye sayısı	32

Yukarıdaki tabloda görüldüğü üzere, Türkiye’de kadına yönelik şiddetle mücadelenin en temel mekanizmalardan birini oluşturan sığınmaevlerinin toplam belediye sayısına oranı %3,9’dur. Ancak belediyelerin kadına yönelik şiddetle mücadelede kullandıkları mekanizmalar sığınmaevleriyle sınırlı değildir. Örneğin, sığınmaevi bulunmayan belediyeler ücretsiz lojman tahsis etmektedir. Bu nedenle belediyelerin şiddetle mücadelede kadınlara yönelik çalışmalarını incelemek için, belediyenin sosyal hizmet alanındaki tüm birimlerinin çalışmalarına bakmak gerekir. Kadınların bağımsız hayata geçiş sürecinde kadınlara verilen aynı, hukuki, psiko-sosyal destek ve belediyenin kreş hizmetleri bu mekanizmada önemli bir rol oynamaktadır.

Kadın Danışma Merkezleri ve Eşitlik Birimleri

Belediyenin kadına yönelik şiddetle mücadele mekanizmaları arasında Kadın Danışma Merkezleri, verilen hizmetlerin kapsayıcı ve bütüncül olması nedeniyle ilk sırada yer almaktadır. Belediyeler, 5393 sayılı Belediye Kanunu’na göre Norm Kadro Yönetmeliği’ne uygun olarak kadın danışma merkezleri açmakta ve pek çok kadın çalışmasını buradan yürütmektedir.

2020 verilerine göre Türkiye’deki tüm belediyeler içinde Kadın Danışma Merkezi sayısı 54’tür. Bu merkezlerde kadına yönelik şiddetle mücadele, kadının güçlenmesi, yerel eşitlik çalışmaları birlikte yürütülür. Sığınmaevlerinde kalan kadınların şiddet sonrası yeniden bağımsız hayata geçiş süreci sağlanır. Böylece belediye, kadın çalışmalarını tek bir merkez üzerinden koordineli olarak daha çok kadın yararına geliştirebilmektedir.

Belediyelerin eşitlik birimlerinde de kadınların kentsel hizmetlere eşit erişimi, karar alma mekanizmalarına katılımında temsil oranının artırılması, kadın girişimcilerin desteklenmesi, kadın kooperatiflerine destek gibi çalışmalar yürütülmektedir.

Bu çalışmalar yapılırken belediyelerin kamu kurumu, sivil toplum örgütleri ve üniversitelerden destek aldığı, iş birliği protokolleri imzalandıkları, ulusal ve uluslararası fonlardan yararlandıkları gözlemlenmiştir. Ayrıca yine belediyeler illerindeki Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele İl Eylem Planlarının paydaşı olarak aktif görev alırlar. Ankara İl Eylem Planı burada iyi bir örnektir.

Ankara Büyükşehir Belediyesi Kadın Danışma Merkezi Örneği

Ankara Büyükşehir Belediyesi Kadın ve Aile Hizmetleri Dairesi Başkanlığına bağlı olarak faaliyetlerini sürdüren Kadın Danışma Merkezi 2015 yılında kurulmuştur. Kadın çalışmaları bu merkez koordinasyonunda yürütülmektedir. Kadın Danışma Merkezi bağımsız bir birim olup çocuk dinlenme, oyun alanı ve görüşme odası mevcuttur. 9 uzman çalışmaktadır. Kadın Danışma Merkezine bağlı olarak 2017 yılından itibaren 7 ilçede Kadın Danışma Birimleri faaliyetlerini yürütmektedir. Merkezin çalışmaları Ankara Büyükşehir Belediyesinin resmi [web sitesinde](#) ayrıntılı olarak bulunmaktadır. Merkezde, kadın güçlenme programı yürütülmektedir. Merkeze bağlı Alo Şiddet Hattı aktif kullanılmaktadır. Ücretsiz avukatlık hizmeti ve ücretsiz psikolojik destek sağlanmaktadır. Merkezde, kadınlar ve kız ço-

cukları için 4 ayrı uluslararası proje yürütülürken, STK ve üniversite temelli hizmet modeli kullanılmaktadır. Merkez kadınlara, kadın girişimcilere ve kadın kooperatiflerine özel mekanizmalar kullanmakta, farkındalık kampanyalarını düzenlemektedir. Merkez gezici araç ile kırsal ilçeler ve dezavantajlı mahallelere hizmet götürerek merkeze erişemeyen kadınlara da ulaşmaktadır.

Belediyelerde Kadın Çalışmalarındaki Kısıtlar

Belediyeler Kadın Danışma Merkezi açmak konusunda çekimser davranmaktadır, bu çekimserlik benzer nedenlerle olmakla birlikte bu yapıyı bilmemelerinden kaynaklanmaktadır. Pek çok yerel yönetim kadın danışma merkezi işleyişini bilmemektedir, sığınmaevleri ile ilgili mevzuat çok net iken kadın danışma merkezinin yönetmeliği yoktur. Belediyelerin bağlı olduğu Çevre ve Şehircilik Bakanlığının “Kadın Danışma Merkezi İşleyiş Yönetmeliği” çıkarması ve Türkiye Belediyeler Birliği aracılığıyla yaygınlaştırılması bu merkezlerin sayısının artmasını sağlayacaktır.

Belediyeler arası deneyim paylaşımı toplantıları merkezleri görünür kılacak ve sayılarını artıracaktır. Belediyeler arası hizmet alan kadınlar için ortak veri tabanı bulunmaması da bir kısıt olarak karşımıza çıkmaktadır.

Büyükşehir belediyesi ve ilçe belediyeleri arasında koordinasyon eksikliği, ortak veri tabanının kullanılmaması kadınlar için sosyal yardıma erişimi zorlaştırabilmektedir.

Büyükşehir belediyesi ve ilçe belediyeleri arasında koordinasyon eksikliği, ortak veri tabanının kullanılmaması kadınlar için sosyal yardıma erişimi zorlaştırabilmektedir. Aynı şekilde belediyeler de kadına yönelik daha önce yapılan hizmetleri göremediği için mükerrer destek sunmakta ya da kaynaklarını etkin kullanamamaktadır.

Yerel yönetimler her ne kadar yasal olarak kadınlar için doğrudan sorumlu kurumlar olsalar da özellikle kadın sığınmaevi açmakta pek çok çekince yaşamaktadır. Bu çekinceler; can güvenliği riski, binaların adres gizliliğinin sağlanamaması, yeterli uzman kadronun olmaması ve çalışmaların görünür olmaması olarak sıralanabilir. Fiziksel mekana ve insan kaynaklarına sahip olsalar bile pek çok belediye sığınmaevi hizmetinin ilgili Aile Bakanlığı tarafından yürütülmesinin daha sağlıklı olacağını düşünmektedir. Sığınmaevinin basında paylaşılmaması, çalışmaların her zaman gizli üretilmesi, belediye yönetimi tarafından hizmeti görünürleştiremediği için mesafeli bir bakışa neden olabilmektedir.

Ankara Büyükşehir Belediyesinde 2007-2015 yılları arasında sadece kadın sığınmaevi hizmeti verilmiştir. Uzmanlık sürecimde yüksek

lisans eğitimimde öğrendiğim kadın danışma merkezi kavramını Ankara Büyükşehir Belediyesinde onaylatmak bir yıllık bir süre-yi kapsamıştı. O dönem karar alma mekanizmalarına kadın danışma merkezi açarak pek çok kadına destek verebileceğimizi ilet-tiğimde her ilçede bir kadın lokali olduğunu vurgulamışlardı, hazırladığımız raporda kadın danışma merkezinin lokallerden farklı olarak vereceği hizmetleri göstermiştik. Yönetimin burada da itirazı zaten sığınmaevi olması ve lokallerin haber olarak paylaşılabilirliği yönünde olmuştu. Yönetici kadronun ikna sürecinden sonra bakanlık-tan yönerge için izin alma sürecinde de pek çok bürokratik engelle karşılaştık. Taslak yönergemiz hem İl Müdürlüğünde hem de Bakanlık nezdinde ayrı ayrı değerlendiril-dikten sonra belediye meclisinden Kadın Danışma Merkezi açılması için yetki aldık. Yönergemizin onayından sonra 2015 yılında çalışmalarımıza başlayabildik. Burada da Kadın Danışma Merkezi fiilen kurulmasına rağmen o dönem belediyenin içinde bağımsız olmayan bir alanda 3 kişi çalışarak merkezin tanıtılması için uzun çabalar sarf ettik. 2017 yılında yaptığımız tüm çalışmaları yö-netime sunarak bağımsız bir bina istedik ve yine bir yıl boyunca bina tahsisi bekledik.

Belediye yönetimi hem insan kaynaklarını hem de fiziksel mekanlarını daha görünür alanlarda değerlendirmek istediği için Kadın Danışma Merkezi'ne ayrı bir bina talebimiz uzunca süre ertelendi. 2018 yılında talebimiz uygun görüldü ve Ankara Ulus'ta Kadın Danışma Merkezi'ne taşındık. Bugün merkezimize bağlı 7 ilçede 7 kadın danışma birimimiz mevcut. Bunu başarmanın sevincini taşımakla birlikte zorluğunu da ifade etmek ve bu süreçte kararlı olmak ve doğru iletişim ile ısrarla talepte bulunmanın önemini belirtmek gerekmektedir. Bugün Kadın Danışma Merkezi her yıl doğrudan 5 binden fazla kadına hizmet sunan bir merkezdir.

Kadın Danışma Merkezi olarak en çok zorlandığımız alanlardan biri de uluslararası projeler yürütebilmek için Çevre Bakanlığından onay almak oldu. Belediye yasasına göre protokol metni imzalayabilmek için Yerel Yönetimler Genel Müdürlüğünden izin almak zorundayız. Başvurduğumuz iki ayrı proje için izin alma sürecimiz toplam 9,5 ay sürdü. Çevre Bakanlığı yazımızı Dışişleri Bakanlığına görüşe sunduğunda Dışişleri Bakanlığı da Aile Bakanlığı ve Hazine Bakanlıklarından görüş istedi ki bu yazının tekrar belediyeye gelmesi tam 6,5 ay aldı. Bu yazışmalar için evrakları elden götürüp tüm ikili diyalogları kullanmıştık.

Benzer zorlukları Yerel Eşitlik Eylem Planı hazırlarken de yaşamıştır. Belediye yönetimi Yerel Eşitlik Eylem Planı hazırlarken planın sadece kadınlar için hazırlanmasında ısrarcı olmuş, Eşitlik Birimi kurulması mad-

desini plandan çıkararak onaylatmıştır. Yerel Eşitlik Eylem Planının yürütürken mevzuat engelleri ile sık sık karşılaştık, özellikle İl Müdürlüklerinden onay almadan faaliyetlerimize başlayamadık. Kadın sağlığı alanında pek çok alt hedefi gerçekleştirebilmek için onay alırken erken tanı merkezleri konusunda onay alamadığımız için bu faaliyeti hayata geçiremedik. Son olarak kadın istihdamının artırılması için kreş açma sürecinde "belediyelerin kreş açma yetkisi yoktur" cevabı nedeniyle kreş değil kısmı gündüz bakımevleri açabildik.

Yukarıda sözü edilen tüm bu zorluklar, belediye meclisinden planlar ile ilgili onay alınmaması, yönetimin kadın çalışmalarını sahiplenmemesi, belediye birimlerin sorumluluk almaması, mevzuat engelleri ve kadın çalışmalarına bütçe ayrılmaması başlıkları altında özetlenebilir.

Kentte kadın sivil toplum örgütlerinin varlığı, üniversitelerin kadın çalışmaları bölümlerinin desteğe açık oluşu, tüm kentlerdeki Şiddetle Mücadele Eylem Planlarının varlığı, kadınların belediyeye güveniyor olması ve belediyelere yardım için gelebilmeleri, özellikle güvenli kentler için alt yapı olanaklarının doğrudan belediye tarafından karşılanabilmesi (engelli rampaları, aydınlatma gibi) pek çok uluslararası kurumun yerel yönetimlere fon sağlıyor olması ve elbette kamu ve sivil sektör iş birlikleri, belediyelerde kadına yönelik çalışmalar yürüten birimleri için kolaylaştırıcılar olarak sıralanabilir.

Belediyeler kadın çalışmalarını yürütürken bu alanda çalışan sivil toplum örgütlerinden destek alarak iş birliği geliştirmektedir. Pek çok ilde STK'ların belediyeler ile birlikte hareket ettiği gözlemlenmektedir. Kadın örgütleri doğrudan belediyelere iş birliği projeleri ile giderek bu projelerini hayata geçirmişlerdir.

Belediye-Merkezi Yönetim İş Birlikleri

Belediyeler kadın sığınmaevlerini Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığına bağlı olarak açmaktadır. Burada çok yönlü bir iş birliği yürütülmektedir. Bakanlık tarafından belediye personeline hizmet içi eğitim ve süpervizyon sağlanmakta, kadınların tüm yasal işlemleri bakanlığa bağlı Şiddet Önleme ve İzlem Merkezi(ŞÖNİM) tarafından yürütülmektedir.

Aynı şekilde belediyeler, bakanlığa sığınmaevi için arsa, yer ve bina tahsisi yapmaktadır. Yine belediyeler, Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele İl Eylem Planında aktif rol üstlenirler. Belediyeler şiddet nedeni ile İl Emniyet Müdürlüklerine bağlı Aile İçi Şiddet Büroları ile aktif çalışır, kadınların mesleki kurslardan yararlanması için İŞKUR ile protokol düzenlerler.

Belediye-STK İş Birlikleri

Belediyeler kadın çalışmalarını yürütürken bu alanda çalışan sivil toplum örgütlerinden destek alarak iş birliği geliştirmektedir. Pek çok ilde STK'ların belediyeler ile birlikte hareket ettiği gözlemlenmektedir.

Kadın örgütleri doğrudan belediyelere iş birliği projeleri ile giderek bu projelerini hayata geçirmişlerdir. İstanbul'da Şişli Belediyesi ile Mor Çatı Türkiye'nin ilk kadın sığınmaevini 1993'te açmıştır, aynı yıl Altındağ Belediyesi ile Kadın Dayanışma Vakfı Ankara'da 2. sığınmaevini açmıştır. Bursa Nilüfer Belediyesi, Mor Salkım Kadın Derneği iş birliği ile Nilüfer'de kadınlara pazar yeri sağlanmıştır. Adana Büyükşehir Belediyesi AKDAM kadın derneğine uzun yıllardır destek vermektedir. Türkiye Kadın Dernekleri Federasyonu'nun pek çok belediye ile şiddet hattı protokolü bulunmaktadır. Bu uygulamalar, kadın çalışmaları alanından belediye – sivil toplum iş birliğinde iyi uygulama örnekleri olarak sıralanabilir.

Belediyelerde Pandemi Sürecinde İş Birlikleri

Yaklaşık 1,5 yıldır devam eden pandemi döneminde belediyelerde kadın çalışmaları daha zorlu bir döneme girmiştir, bu kriz yönetiminde belediyelerin deneyim paylaşımı yine STK'ların desteği ile mümkün olmuştur. Kadın Koalisyonunun önderliğinde belediyelerde "pandemi haritası" çıkarılmıştır.

Bu haritadaki belediyeler katılım, ekonomik destek, gıda-hijyen desteği, barınma-ulaşım desteği, kadına şiddetle mücadelede önlem gibi 12 eşitlikçi politika üzerinden değerlendirilmiştir. Haritada toplam 30 belediye yer almıştır. Haritada kurulan “Alo Şiddet Hatları” geçici barınmaevleri ve gündelikçi kadınlara nakdi destek gibi uygulamalar dikkat çekmiştir.

Belediyelerin Benimseyebileceği Program ve Sözleşmeler

Aşağıda detaylarını aktardığım uygulanmış ve uygulamada olan program ve sözleşmeler ile belediyeler kadın çalışmalarına başlayabilirler ve kurumsal mekanizmayı hayata geçirebilirler.

1. Kadın Dostu Kentler Projesi

“Kadın Dostu Kentler Birleşmiş Milletler Ortak Programı” isimli proje, 2006 yılında, yerel yönetimlerin planlama ve programlama süreçlerine toplumsal cinsiyet eşitliği prensibini yerleştirme ve bu sürece paralel olarak yerel yönetimler ile kadın örgütlerinin güçlenmesi ve aralarındaki iş birliği fırsatlarının artırılması amacıyla geliştirilmiştir. Birleşmiş Milletler’in Türkiye’de kadın güvenliği ve kadınların erkeklerle eşit koşullardan yararlanmalarını sağlamak için hayata geçirdiği “[Kadın Dostu Kentler Projesi](#)” kapsamında 12 kent, “kadın dostu” olmayı taahhüt etmiştir. Projenin en önemli faaliyetlerinden biri, yerelde mevcut kurumların yanı sıra farklı mekanizmaların kurulması ve işlerliğinin sağlanmasıdır. Bu projeye birlikte birçok il ve ilçe belediyesinde eşitlik birimleri, belediye meclislerinde eşitlik komisyonları kurulmuştur. Kadın Dostu Kent-

ler Projesi incelendiğinde eşitlik komisyonlarının ve kadın meclislerinin oluşturulması, kadına yönelik hizmetlerle ilgilenen spesifik birimlerin kurulması, toplumsal cinsiyet eşitliğine duyarlı bütçelemenin yapılması gibi uygulamaların faaliyet sürecine dâhil edildiği görülmektedir.

2. Belediyeler İçin Kadına Yönelik Hane İçi Şiddetle İlgili Kurum Politikası Geliştirme ve Uygulama Rehberi

Sabancı Üniversitesi İş Dünyası Aile İçi Şiddete Karşı Projesi kapsamında, “[Belediyeler için Kadına Yönelik Hane İçi Şiddetle İlgili Kurum Politikası Geliştirme ve Uygulama Rehberi](#)” hazırlamıştır. Kadınların maruz kaldıkları şiddete ve bu şiddetin işe ve iş yerine etkisine odaklanan bu rehber, kadına yönelik aile içi şiddetle kurum politikası geliştirme ve uygulama rehberinin kadına karşı şiddetle mücadelede yalnızca sağladığı hizmetlerle değil, işveren olarak da önemli bir rolü bulunan belediyeler için uyarlanması çabasının bir sonucu olmuştur. Rehberde aynı zamanda hem yurtdışından hem de Türkiye’den belediyelerin iyi uygulamaları yer almaktadır. Rehberin, belediyeler tarafından uygulanması kadınlar için pozitif sonuçlar oluşturacaktır.

3. Avrupa Yerel Yaşamda Kadın Erkek Eşitliği Şartı

Avrupa Belediyeler ve Bölgeler Konseyi tarafından Mayıs 2006’da imzaya açılan [Avrupa Yerel Yaşamda Kadın Erkek Eşitliği Şartı](#), Avrupa’daki yerel ve bölgesel yönetimlerin, yetkilerini kullanmak ve ortaklıklar oluşturmak suretiyle, vatandaşları için daha fazla eşitliği hayata geçirme görevini edinmeleri amacıyla hazırlanmıştır.

Yerel yönetimler bu şarta imza koymayı, kadın - erkek eşitliği ilkesini hayata geçirmeyi kamusal bir görev kabul etmeye ve kendi yetki alanları dahilinde Şart'ta öne sürülen taahhütleri uygulamaya çağrılmaktadır.

Sonuç

Bu değerlendirme notunda, belediyelerin kadına yönelik şiddetle mücadelede mevcut mekanizmaları nasıl kullandıkları incelenmiştir. Belediyelerin bu alanda daha etkin hizmet ve politikalar geliştirerek mevcut mekanizmaları daha aktif bir şekilde kullanmalarının önündeki engellere değinilmiştir. Belediye meclisinden planlar ile ilgili onay alınamaması, yönetimin kadın çalışmalarını sahiplenmemesi, belediye birimlerin sorumluluk almaması, mevzuata ilişkin kısıtlar ve kadın çalışmalarına bütçe ayrılmaması olarak öne çıkan engeller, belediyelerin kamu kurumları ve sivil sektörle kuracakları iş birlikleri ile uygulamadaki program ve sözleşmeleri benimsemeleri yoluyla fırsata dönüştürülebilir. Şüphesiz ki yerel yönetimlerde kadın çalışmaları çok yönlü iş birliği ve kurumsal sahiplenme ile mümkündür. Şu an Türkiye'de çok az sayıda belediyede kadın sığınmaevi/kadın danışma merkezi/eşitlik birimi mevcuttur. Bu sayının artırılması için kadın çalışmalarında deneyim kazanmış belediyelerin tecrübe aktarımı çok kıymetlidir.

Belediyeler kendi aralarında kuracakları iletişim ağı ile bu paylaşımı sağlıklı bir şekilde yürütebilir, bugüne kadar özellikle sivil toplum kuruluşlarının toplantıları ile bir araya gelen kadın çalışmaları uzmanları kurulacak ağ ile yeni merkezlerin açılmasında öncü rol üstlenebilirler. Belediyeler kadın çalışmalarını sistematik olarak sürdürebilmek için kendi kent dinamiklerini aktif kullanmalıdırlar. Kentteki kadın örgütleri, üniversitelerin kadın çalışmaları birimleri ve kamu kurumlarının İl Müdürlükleri ile kuracakları ilişkiler, imzalanacak protokoller kadınlar için daha eşit ve güvenli bir kentin kapılarını açacaktır. Belediyeler kadınlara yönelik hizmet üretirken bütçe ayırma konusunda zorluk yaşayabilmektedir. Belediyeler bu engeli Avrupa Birliği, Birleşmiş Milletler, Büyükelçilikler ve Kalkınma Ajanslarının fonlarından hibe desteği ile aşabilir.

Kadınlar ve kız çocuklarına yönelik tüm hizmetlerin eşitlik ve kalkınma için önemli bir mücadele olduğunu bilmekteyiz. Gelişimin yerelden yayılacağını bilerek belediyelerin üstlerine düşen görevi yerine getirmek için sahip olduğu imkanları halihazırda uygulanan projeler üzerinden başlatmalarını önermekteyiz.

Belediyelerde kadın çalışmalarının gelişmesi için büyükşehirlerde kadın dairesi başkanlıkları, ilçe belediyelerinde de kadın müdürlükleri kurulmasının çok daha etkin olacağı vurgulanmalıdır. Belediyeler çok daha kapsamlı ulusal ve uluslararası yeni iş birlikleri ile güçlenecektir.

Bu sayede hem yerel hizmetlerinin kırılgan gruplara ulaşması sağlanmış olacak hem de kamu kaynakları etkin kullanılmış olacaktır. Mevcut bütçelerin de etkin ve doğru faaliyetlere kullanılması, stratejik planlara işlenmesi ve toplumsal cinsiyete duyarlı ve katılımcı bütçelemenin yapılması çok kıymetli olacaktır. Belediyelerde kadın çalışmalarının gelişmesi için büyükşehirlerde kadın dairesi başkanlıkları, ilçe belediyelerinde de kadın müdürlükleri kurulmasının çok daha etkin olacağı vurgulanmalıdır. Belediyeler çok daha kapsamlı ulusal ve uluslararası yeni iş birlikleri ile güçlenecektir.

Atıf Önerisi:

Yılmaz, Şenay. 2021. "Yerel Yönetimlerde Kadına Yönelik Sosyal Politika ve Hizmetler" TESEV Değerlendirme Notları 2021/9.

<https://www.tesev.org.tr/tr/research/yerel-yonetimlerde-kadina-yonelik-sosyal-politika-ve-hizmetler/>

Copyright © Aralık 2021

Tüm hakları saklıdır. Türkiye Ekonomik ve Sosyal Etüdler Vakfı'nın (TESEV) izni olmadan bu yayının hiçbir kısmı elektronik ya da mekanik yollarla (fotokopi, kayıtların ya da bilgilerin arşivlenmesi, vs.) çoğaltılamaz.

Bu yayında belirtilen görüşlerin tümü yazarlara aittir ve TESEV'in kurumsal görüşleri ile kısmen ya da tamamen örtüşmeyebilir.

TESEV, bu projeye katkılarından ötürü Friedrich Ebert Stiftung'a teşekkür eder.

